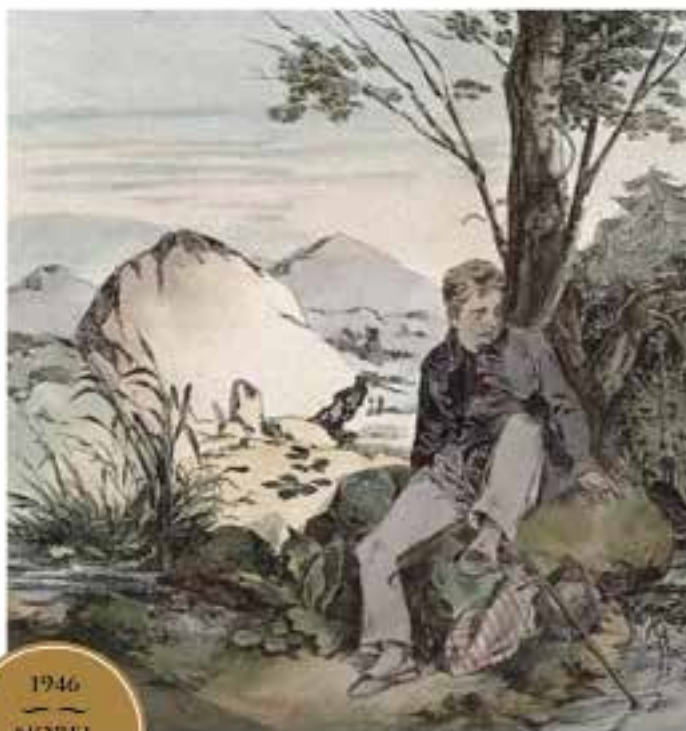

HERMANN HESSE

PETER
CAMENZIND

ROMAN

1946
—
NOBEL
EDEBİYAT
ODULU

Çeviri: KÄMURAN ŐIPAL

GAN

5.
BAŐKI

HERMANN HESSE
PETER
CAMENZIND

Can Modern

Peter Camenzind, Hermann Hesse

Almanca aslından çeviren: Kâmuran Şipal

Peter Camenzind

© 1953, Hermann Hesse

© 2003, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main ve

Onk Ajans Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2003

5. basım: Kasım 2019, İstanbul

Bu kitabın 5. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Editör: Şebnem Sunar

Kapak tasarımı: Act creative

İç baskı ve cilt: İnkılap Kitabevi Baskı Tesisleri

Çobançeşme Mah. Altay Sk. No: 8

Yenibosna-Bahçelievler, İstanbul

Sertifika No: 10614

ISBN 978-975-07-0325-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750703256

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

HERMANN HESSE
PETER
CAMENZIND

ROMAN

1946 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

Almanca aslından çeviren

Kâmuran Şipal

Hermann Hesse'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Masallar, 1994

Çarklar Arasında, 2002

Kaplıcada Bir Konuk, 2002

Siddhartha, 2002

Doğu Yolculuđu, 2002

Demian, 2003

Gençlik Güzeli Şey, 2012

HERMANN HESSE, 1877'de Almanya'nın Baden-Württemberg eyaleti, Calw kasabasında doğdu. İlk şiirini yirmi beş yaşında yazdı. Bunu *Peter Camenzind*, *Çarklar Arasında*, *Gertrud*, *Rosshalde*, *Demian* ve diğer romanları izledi. Jung'un öğrencisi Lang ile dostluğu Hesse'nin ruhbili me ve Jung'a duyduğu ilgiyi körükleyerek şiirsel içdünyasını zenginleş tirdi. İnsancılığı, barışseverliği ve insan yaşamını irdeleyen felsefesi *Bozkırkurdu*, *Narziss* ve *Goldmund* ile *Siddhartha* adlı romanlarında özel likle belirgindir. *Boncuk Oyunu* adlı romanından sonra 1946'da Nobel Edebiyat Ödülü de alan Hesse'nin Doğu edebiyatı ve mistisizmine düş künlülüğü, bireysel bunalımların çözümünü Doğu felsefesinde arayışı, 1960'lı yıllarda canlanan Budizm ve Zen Budizm akımlarının da yardı mıyla onun, özellikle Amerikan hippie gençliği arasında en çok okunan yazarlar arasına girmesini sağladı. Hermann Hesse, 1962 yılında öldü.

KÂMURAN ŞİPAL, 1926'da Adana'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Çağdaş Alman Hikâyesi, *1945'ten Sonra* başlıklı bir incelemesi; *Beyhan*, *Elbise ciler Çarşısı*, *Büyük Yolculuk*, *Buhûrumeryem*, *Köpek İstasyonu* adlı öykü kitapları yayımlandı. *Sırrımsın Sırdaşımsın* adlı romanıyla 2011'de Or han Kemal Roman Armağanı'nı aldı. Rainer Maria Rilke, Franz Kafka, Robert Musil, Heinrich Böll, Thomas Mann, Günter Grass, Ingeborg Bachmann, Sigmund Freud, Hans Bender gibi önemli yazarların yapıtl arını dilimize kazandırdı. 2019'da aramızdan ayrıldı.

Fritz ve Alice Leuthold'e ithaf edilmiştir.

I

Başlangıçta mitos vardı. Nasıl ki bir zaman yüce Tanrı Hintlilerin, Yunanların ve Germenlerin ruhlarında etkinliğini sürdürmüş, oradan sesini duyurmuşsa, tüm çocukların ruhlarından da her geçen gün sesini duyurur yeniden.

Doğup büyüdüğüm yerdeki gölün, dağların ve çayların adlarını bildiğim yoktu henüz. Ama küçük pırıltılarla bezenmiş gölün güneş altında çarşaf gibi mavi yeşil uzanmış yattığını, sarp dağların sık örülmüş bir çelenk gibi gölün çevresini kuşattığını görüyordum. Dağların doruklarındaki çatlak ve yarıklarda ıslıl ıslıl parıldayan karları, küçük, küçücük çağlayanları görüyordum ayrıca; eteklerde meyve ağaçları, kulübeler ve boz renkli ineklerle otlaklar bayır aşağı uzanıyordu. Ve benim biçare küçük ruhumu işte öylesine boş, sessiz ve bekleyiş içinde bulan gölün ve dağların cinleriyle perileri, o güzelim atak eylemlerini nakşettiler bu ruhun üzerine. Yerinden oynatılmaz yalçın kayalıklar ve dik uçurumlar, hayata gözlerini açtıkları çağlardan konuşuyor, kendilerinde hâlâ o çağlara ilişkin izler taşıyorlardı. Sağda solda çatlayan, eğilip bükülen yeryüzünün, doğurmaların iniltili sancıları içinde kıvrılarak dik sırtları, sivri tepeleri bedeninden çıkarıp çıkarıp ortaya koyduğu günlerin sözünü ediyor-

lardı hep. Kayalık tepeler gümbürtü ve çatırtılarla toprağın bağrından boy veriyor, rastgele sivrilip yükseliyor, derken boyunlarını büküp kalıyorlardı. Toprakta başlarını çıkararak ikiz dağlar yer kapmak için birbirleriyle kıyasıya boğuşuyor, sonunda kazanan taraf kafasını ezdiği ikiz kardeşini bir kenara itip yükseklerle tırmanmaya koyuluyordu. Yükseklerdeki yarlar ve uçurumlarda o günlerden kalıp başı koparılmış tepeler, bir kenara itilmiş çatlak kayalar görülmekteydi. Ve her yıl eriyen karlar ev yüksekliğindeki kaya parçalarını yukarılardan aşağı indiriyor, cam parçalarıymış gibi onları tuzla buz ediyor ya da büyük bir güçle önüne katıp sürükleyerek yumuşacık otların içine gömüyordu.

Dönüp dolaşıp hep aynı şeyi anlatıyordu kayalık tepeler. Kolaydı konuştukları dili anlamak, bunun için yalnız duvarlarını görmek yeterdi, boyunları bükük kat kat duvarlar, yamuk yamuk, çatlaklarla donanmış, her birinde açılmış ortada duran yaralar. “Ne müthiş çileler çektik,” diyordu her biri. “Ve hâlâ çekiyoruz.” Ama göğüsleri kabarak söylüyorlardı bunu, vakur, inatçı ve direngen, sırtı kolay yere gelmeyen eski cengâverler gibi tıpkı.

Evet, cengâverler. Gördüm onların sular ve fırtınalarla nasıl savaştıklarını, bahar öncesinin asik suratlı gecelerinde gazaba gelmiş fön rüzgârları ak saçlı başlarının çevresinde naralar atıp dururken, doludizgin akan dereleler, çaylar böğürlerinden koca koca yeni parçaları koparıp alırken. Bahar öncesinin bu gecelerinde kökleriyle direterek toprağa sarılıp dimdik ayakta durmaya çalışıyorlardı çatık kaşlı, soluk soluğa, canlarını dişlerine takmış. Yarıklardan geçilmeyen yalnız duvarları ve doruklarıyla fırtınayı, rüzgârı göğüslüyor, inatla büzülüp sinerek tüm güçlerini seferber ediyorlardı. Yedikleri her yaralayıcı darbenin sonunda gazap ve korkularının tüyler ürpertici çılgınlıkları iştiliyor, korkunç sızlanışları alabildiği-

ne uzaklardaki azgın dere ve çaylarda küskün ve içermiş yankılanıyordu.

Ve otlaklar, bayırlar gördüm, kayalarda yöre halkının çağrışım yüklü acayip adlarla donattığı içi toprakla dolmuş yarıklar sonra, bitkiler, çiçekler, eğreltiotları ve yosunlar örtmüştü üzerlerini. Dağların bu çocukları ve torunları kendilerine ayrılmış yerlerde türlü renkler içinde, kimseye zarar vermeden yaşayıp gidiyorlardı. Onlara dokunuyor, onları seyrediyor, burcu burcu kokularını soluyor, adlarını öğreniyordum. Ama bütün bunlardan daha çok ve daha derinden ağaçlar duygulandırıyor beni. Her ağacın kendine özgü bir yaşam sürdürdüğünü, kendine özgü biçimde büyüyüp boy attığını, kendine özgü dallar ve yapraklarla donandığını, bir ağacın gölgesinin bir ötekine benzemediğini görüyordum. Münzevi ve mücadelecî kişilikleriyle daha çok dağların yakın akrabalarına benziyorlardı. Çünkü içlerinden her biri, özellikle dağların yüksek kesimlerinde yetişenleri, var olma ve büyüyüp gelişme uğrunda suskun ve çetin bir savaş sürdürüyordu, rüzgâr, yağmur ve kayalara karşı. Her birinin göğüslemek zorunda olduğu kendi derdi, çilesi vardı, her birine sımsıkı sarılıp arkasını dayayacağı bir yer gerekliydi ve bu da her birini özel bir biçimle, kendine özgü yara berelerle donatıyordu. Sarı çamlar vardı, fırtına ve rüzgâr yalnızca bir tarafında dallar taşımasına izin veriyordu ve yine öyle sarı çamlar vardı ki, kırmızı gövdeleri yukarıdan sarkan kayalara yılanlar gibi sarılıp dolanmıştı, ağaçla kaya birbirini karşılıklı bağına basıyor, ayakta tutuyordu adeta. Tüm ağaçlar savaşan askerler gibi bana bakıyor, gönlümü bir huşu duygusu ve derin bir saygıyla dolduruyordu.

Bizim kasabanın erkekleri ve kadınları da onlara benziyordu, kolay pes etmeyen, çatık kaşlı ve az konuşan kimselerdi, içlerinde en az konuşanları da en seçkinleriy-

di kuşkusuz. Bu yüzden ben de onlara ağaç ya da kaya gözüyle bakmasını öğrenmişim; onlar hakkında düşüncelere dalıyordum, kendilerine gösterdiğim saygı suskun sarı çamlara gösterdiğimden daha az, kendilerine duyduğum sevgi sarı çamlara duyduğumdan daha fazla değildi.

Bizim küçük kasaba Nimikon, göl kenarında, iki dağ uzantısı arasına sıkışmış üçgen biçiminde meyilli bir düzlüktedir. Kasabadan çıkan bir yol yakındaki manastıra uzanır, bir diğeri dört buçuk saat uzaklıktaki komşu bir kasabaya; göl kenarındaki öbür köy ve kasabalara ise su yoluyla ulaşılabilir ancak. Geleneksel üslupta yapılmış ahşap evlerin yaşları belirlenecek gibi değildir. Yeni bir evin kurulup çatıldığı hemen hemen hiç görülmez kasabada, eski evlerin gerektiğince sağı solu onarılır, bakarsınız bu yıl holdür elden geçirilen, bir başka yıl çatının belli bir bölümü. Daha önce bir odanın duvarında hizmet vermiş yarım bir kalas, bu kez bir lata, çatıda bir giriş olarak kullanılır. Bu işi görmeye elverişli bir yanı kalmamışsa ve yakacak odun yapılmaya da henüz kıyılamıyorsa, bir kenara kaldırılır, bir dahaki sefere ahırın ya da samanlığın kalafattan geçirilmesinde yararlanır, olmazsa evin kapısında çapraz latalardan birinin yerini alır. Evlerde oturanlarda da farklı değildir durum, herkes üzerine düşen rolü oynar oynayabildiğince; sonra da duraksayarak da olsa kendini geriye çeker, bundan böyle işe yaramayan kasaba sakinlerinin arasına katılır, en sonunda da dalar bir karanlığa, ortalığı pek velveleye vermeden gözden kaybolur. Yıllar yılı gurbette kaldıktan sonra dönüp gelen biri hiç değişmemiş bulur kasabayı, birkaç evin eski çatısı yenilenmiş, birkaçının yeni çatısı eskimiştir, o kadar. Gurbete çıkarken kasabada bıraktığı yaşlı kişiler göçüp gitmiş ama yerlerini yenileri almıştır; bunlar da ötekiler gibi aynı kulübelerde oturur, aynı adları taşır, aynı siyah saçlı çocuklara göz kulak olur, yüz ifadeleri,

davranış biçimleri dünyasını değiştirmiş öbür yaşlıların-
kinden ayırt edilmez pek.

Bizim kasaba halkının eksikliğini çektiği bir şey var-
sa, o da kasabaya dışarıdan gelecek taze kan ve yaşamdır.
Hayli sağlıklı bir soydan gelen kasaba sakinlerinin nere-
deyse hepsi dünürlük yoluyla yakın akrabadır birbirine
ve rahat dörtte üçünün soyadı Camenzind'dir. Camen-
zind adı, kilisedeki sicil kütüğünün sayfalarını doldurur,
gömütlükteki mezarların başuçlarına dikilen haçlarda gö-
ze çarpar, yağlıboya ile yazılmış ya da kaba tahtaya oyul-
muş olarak evlerin cephelerini süsler, kasabadaki nakliyat
şirketine ait arabaların, ahırlardaki kovaların ve göldeki ka-
yıkların üzerinde okunur. Bizim evin kapısının üstünde
bir yere de yağlıboya ile şöyle yazılmıştır: "Bu evi Jost ve
Franziska Camenzind yaptı." Ama yazıda sözü geçen Ca-
menzind babam deęil, onun dedesi, benim büyükbaba-
mın babasıydı; ben de geride bir çocuk falan bırakmaksı-
zın ölecek olursam, iyi biliyorum ki, yine Camenzind
adında biri bizim eski evde oturacaktır, yeter ki ev o za-
mana kadar ayakta kalsın ve çatısı yerinde dursun.

Görünürdeki tekdüzelikleri bir yana, bizim kasaba
sakinleri arasında da iyiler ve kötüler vardı. Kibar ve soy-
lu beylerle baldırı çıplaklar, güçlülerle güçsüzler, açık-
gözlerle çevrelerini güldürüp eğlendiren saf kimseler, bir
de meczuplar. Ötekiler gibi bizim kasaba da dışarıdaki o
büyük dünyanın küçük bir kopyasıydı. Kodamanlarla sı-
radan insanlar, cin fikirlilerle bön kişiler hısım ve akraba-
lık ilişkisiyle birbirlerine bağlı olup arapsaçı gibi çözül-
mez bir bütün oluşturuyor, aşırılığa vardırılan kasımlar,
büyüklenmelerle dünyayı umursamayan uçarılıklar ve
zirzopluklar çoğu kez aynı çatı altında boy gösteriyordu.
Uzun lafın kısıası, insan denen yaratığın tüm derinlik ve
gülünçlüğüyle kendini açığa vurabileceği bir yer oluşturu-
maktaydı kasabamızdaki yaşam. Ne var ki, gizlenip sak-

lanmış ya da bilinçaltına itilmiş bir sıkıntı, bir kasvet bu yaşamı ezeli bir tül gibi örtüyordu. Doğa güçlerine bağımlılık ve iş gücünden göz açmaksızın sürdürülen yoksul yaşamlar, zaten soy olarak giderek kocayan kasabamızın insanlarını melankoliye eğilimle donatmıştı. Öyle bir melankoli ki, keskin çizgilerin yer aldığı haşın ve hoyrat yüzlere pek gitmediği söylenemese de, başkaca bir meyve verdiği de ileri sürülemezdi, hiç değilse sevindirici olmaktan uzaktı bu meyveler. Dolayısıyla kasabada birkaç saf ve bön insanın varlığı sevindiriciydi; gerçi bunlar da sessiz ve yeterince ciddi kimselerdi, yine de kasabadaki havaya biraz renk katıyor, kasabadakilerin biraz gülüp eğlenmesini sağlıyorlardı. İçlerinden biri yeni bir muzipliğin kurbanı olup sağda solda kendisinden söz açılmaya görsün, Nimikon sakinlerinin kırışıklarla kaplı yüzleri neşeye aydınlanıyordu hemen. Saf kişiye oynanan oyundan alınan zevk yetmiyormuş gibi, kendini o kişiye üstün bilmenin hazzı ikiyüzlülüğün hazırlanmış pek lezzetli bir baharat gibi gelip buna katılıyor, söz konusu saflık ve bönlüklere karşı insanı bağışık kılan üstünlük duygusunun doyasıya keyfi çıkarılıyordu. Doğru yoldan şaşmayanlarla yollarını şaşırانların arasında yer alan pek çok kişiden biri de babamdı ve iki tarafın da hoş gidecek davranışlarının tadını çıkarmaya çalışırdı. Saf ve bön kişilere yapılan hiçbir muziplik yoktu ki, babamın içini mutlu bir tedirginlikle doldurmasın. Muzipliğe kalkışana karşı duyduğu tasvipkâr hayranlıkla kendisinin oyun ve azizliklere konu olmayacak kadar kusursuzluğunun sağlam bilinci arasında bir o yana bir bu yana tatlı tatlı salınıp dururdu.

Kasabada saf ve soytarı diye bilinenlerden biri de dayım Konrad'dı ama saf biri olmasına karşın zekâca babamdan ve öbür kasaba sakinlerinden hiç de geri kalır yanı yoktu. Aksine uyanık, cin gibi biriydi, kendisine şöy-

le rahat bir nefes aldirmayan bir icat hevesinin peşi sıra oradan oraya koşturup dururdu. Bir icat hevesi ki, kasaba sakinleri bu yüzden kendisine imrenseler yeri vardı. Gelgelelim, şimdiye kadar şansы yaver gidip bir şey de icat edebilmiş değildi. Ama başarısızlıklar karşısında cesaretini yitirmemesi, miskin miskin oturup kasvete dalmayarak her seferinde yeni bir icat peşinde koşması ve girişimlerinin trajikomikliğini dikkati çekecek kadar belirgin şekilde hissetmesi, hiç kuşkusuz üstün bir özelliğiydi dayımın. Ne var ki, bu durumu kasaba sakinlerince tuhaf bir maskaralık olarak değerlendiriliyor, dolayısıyla kasaba halkına karşılık gözetmeksizin hizmet veren soytarılarından biri sayılıyordu. Babamın dayımla ilişkisi, hayranlıkla küçümseme arasında sürekli bir gidiş geliştten oluşmaktaydı. Babam kayınbiradenin her yeni projesi karşısında görülmedik bir merak ve heyecana kapılır, hazırda bekleyen alaylı sorular ve imalarla bu tavrını gizlemeye çalışırdı. Dayım bu kez kesinlikle başarıya ulaşacağına inanıp önemli bir kişi pozunu takınır takınmaz, babam dayanamaz, sözde bir kardeşlik duygusuyla deha sahibi dayımın yanında yer alırdı. Ama derken o kaçınılmaz başarısızlık çıkagelir, babam kızıp içerleyerek dayımı alay ve hakaretlere boğar, bir daha aylarca ne yüzüne bakar ne de tenezzül buyurup kendisiyle bir çift laf ederdi.

Kasabamız, Konrad dayım sayesinde ilk kez bir yelkenli görme şansına kavuşmuştu. Dayım, babamın sandalını kullanmıştı bunun için. Yelkenleri ve ipleri bir takvim yaprağındaki gravürü model alarak güzelce yapıp çıkarmıştı. Küçük tekmemizin normal yelkenliye göre eninin fazla dar olmasında dayımın suçu yoktu kuşkusuz. Hazırlıklar haftalarca sürmüş, babam merak, umut ve korkudan neredeyse hop oturup hop kalkmış, dayım Konrad Camenzind'in son projesi kasaba sakinlerinin de başlıca söyleşi konusu olmuştu. Yaz sonlarında rüzgârlı

bir sabah yelkenlinin ilk kez göle açıldığı gün unutulacak gibi değildi. Yüreğinde korkulu bir sezgiyle bir kaza olasılığını düşünen babam kendini bu yolculuğun dışında tutmuş, beni de dayımla gitmekten alıkoyarak üzüntüye boğmuştu. Yalnızca Fırıncı Füssli'nin oğlu eşlik etmişti yelkenli üstada dayıma. Ne var ki, bütün kasaba evimizin önündeki çakıl döşeli alanda ve evin küçük bahçesinde dikilmiş, bir hayhuy içinde bu görülmemiş olayı izlemişti. Fırıncının oğlu Beck'in kürek çekmesi gerekmişti ilkin; derken bir meltem tekneyi karşılamış, yelkeni rüzgârla şişen tekne, göğsünü kabarta kabarta gölün üzerinde kuş gibi süzülüp gitmişti. Teknenin ilerideki ilk burundan kıvrılıp gözden kaybolmasını hayran hayran seyretmiştik. Dönüşte bu uyanık fikirli dayımı bir şampiyon gibi karşılayacaktık; daha önce kendisiyle ilgili olarak kafamızdan o alaycı kötü düşünceleri geçirdiğimiz için utanmıştık doğrusu. Ama gece vakti tekne döndüğünde, yelkenin yerinde yellere esiyordu, içindekiler ise yaşıyor olmaktan çok birer ölüyü andırıyordu. Fırıncının oğlu, bir yandan öksürerek şöyle dedi: "Büyük bir eğlenceden oldunuz, az kalsın boğulacaktık, siz de pazar günü bizim şerefimize yiyip içecektiniz bir güzel." Babam da çaresiz yeni tahta kesip tekneyi onardı. O günden sonra gölün mavi sularına bir yelkenin gölgesinin düştüğü görülmedi hiç. Olayın üzerinden epey zaman geçmesine karşın, kendisini aceleyle bir yere seğirtiyor gören kasaba sakinleri, dayımın arkasından seslenmeden duramadı: "Yelken tak, Konrad, yelken!" Babam içine attı, belli etmedi kızgınlığını; uzun bir süre zavallı kayınbiraderi ne zaman karşısına çıksa başını çeviriyor, tükürüğünü geniş bir kavis çizecek şekilde ileriye doğru fırlatarak anlatılmayacak kadar büyük küçümsemesini böylece açığa vuruyordu. Bu, günün birinde Konrad dayımın ateşe dayanıklı bir fırın projesiyle babama başvurmasına kadar

böyle sürdü. İcatçısına bitmek tükenmek bilmeyen alaylara ve babama da peşin peşin dört *taler*'e¹ patlayacak bir projeydi bu. Bu dört *taler* hikâyesini ona anımsatacak olanın vay haline! Çok daha sonraları, evimizde yine bir darlık baş gösterdiğinde, laf arasında annem havaya atılan o paranın hâlâ duruyor olmasının ne kadar iyi olacağını söylediğinde, babam gırtlığına kadar kızarmış ama kendini tutarak şöyle demişti: “Keşke o paranın hepsini bir pazar günü içkiye yatırmış olsaydım.”

Her kış sonu fön rüzgârları pes perdeden uğuldayarak esmeye başlayıp Alplerde oturanların içini bir titreme ve korkuyla doldururken, gurbetzedelerin yüreğinde sıla özlemi ateşini tutuşturur, yer bitirirdi onları.

Fön rüzgârlarının başlamak üzere olduğunu pek çok saat öncesinden erkekler ve kadınlar, dağlar ve tepeler, av hayvanları ve sığırlar sezer. Karşı yönden esen serin rüzgârların peşinden hemen hemen her zaman fönün geleceğini, pes perdeden ılık bir uğultu haber verir. Mavimsi yeşil göl, kaşla göz arasında mürekkep siyahlığında bir renge boyanır ve beyaz köpükten taşlar oturtur başına. Henüz birkaç dakika önce uslu uslu yatıp dururken, birden kükrer, gazaba gelmiş çatlayan dalgalarıyla bir deniz gibi kıyıyı dövmeye başlar. Öte yandan bütün çevre korkuyla büzülüp tortop olur. Uzaklarda, gözlerden saklı, derin düşüncelere dalmış doruklardaki kayalıklar tek tek sayılabilir bundan böyle; eskiden geniş bir alanda koyu lekeler olarak algılanabilen köylerde, insanlar, çatılar ve pencereler seçilmeye başlar. Her şey birbirine yaklaşır, dağlar, otlaklar ve evler bir sürüdeki ürkmüş hayvanlar gibi sokulur birbirine. Ve ardından o gök gürlemesini andıran bir uğultu duyulur, toprakta bir titreme ge-

1. Eski gümüş para.

zinir. Gölün kamçılanmış dalgaları tıpkı duman gibi havayla uzaklara taşınır ve fırtınaların dağlarla umarsız savaşı, en çok geceleri olmak üzere sürekli yankılanır kullaklarda. Arası çok sürmez, gölün çevresindeki köyler ve kasabalar, dağlardan yuvarlanan kayalarla tıkanmış çayların, yıkılan evlerin, parçalanan teknelerin, kaybolan baba ve kardeşlerin haberleriyle çalkalanır.

Küçükken fön rüzgârından korkar, hatta nefret ederdim. Biraz büyüyüp de oğlan çocukların ele avuca sığmazlık sesini içimde duyurmaya başlayınca kanım kaynadı bu rüzgâra, o asi, o hiç kocamayan, o arsız ve kavgacı varlığı, o ilkbaharın müjdecisini sevdim. Onun nasıl coştuğunu, dirimsellik ve umutla dolup taşarak gözü dönmüşçesine savaştığını, saldırdığını, güldüğünü, oflayıp pofladığını, boğazlarda, geçitlerde nasıl inleyerek koşturduğunu, dağlardaki karı yiyip yuttuğunu ve hoyrat elleriyle o yedi canlı koca sarı çamları nasıl eğip bükerek inleyip sızlanmalarına yol açtığını görmek harikuladeydi. Sonraları sevgim daha da güçlendi, fön rüzgârının şahsında o tatlı, güzelim, zenginlikten bol bol nasibini almış güneye sevgiyle kucak açtım. Öyle bir güney ki, hazlar, ılık havalar ve güzellikler bir pınardan kaynar gibi oluk oluk, ırmak ırmak akıp geliyor buradan, ırmaklar dağlara çarpıp parçalanıyor ve sonunda kuzeyin serin düzlüğünde bitkin düşerek soluksuz kalıyordu. Fön zamanında dağlık yerlerde yaşayanların, özellikle kadınların üzerine çöken, uykuyu onlara haram eden ve tüm duyuları okşayıp uyaran fön hummasından eşine daha seyrek rastlanır ve daha nefis bir şey var mıdır? Fön rüzgârlarıyla gelen güney, dönüp dolaşıp coşkuyla, alev alev yanıp tutuşarak o katı ve yoksul kuzeyin kollarına atar kendini; Alplerdeki karla örtülü köylere, yakın göller çevresinde yine çuhaçiçeklerinin, nergislerin ve bademlerin çiçeğe duracağı müjdesini iletir.

Eserlerinde insanın öz benliğini
bularak uygarlığın yerleşik
kalıplarından kurtulmaya
çalışmasını işleyen Hermann
Hesse, Alman edebiyatının XX.
yüzyıla damgasını vurmuş büyük
yazarlarından biridir.

İsviçre'nin bir dağ köyünde yaşayan Peter Camenzind, genç yaşta, dünyayı görüp tanımak için büyük hayallerle yola düşer. Birçok ülkeyi gezer, üniversiteye girer, yazarlık uğraşına atılır; ama durmadan karşılaştığı acılar onu düş kırıklığına uğratar. Kadınlarla ilişkilerindeki beceriksizliği ve yakın bir arkadaşının trajik ölümü karşısında derin bir umutsuzluğa kapılır.

Siddhartha adlı romanıyla kült bir yazar haline gelen Hermann Hesse'nin ilk romanı *Peter Camenzind*, yazarın sonraki yapıtlarında işleyeceği ana temanın çekirdeğini içerir: İnsanın öz benliğini bularak uygar toplumun ona dayattığı kalıplardan kurtulması. *Peter Camenzind*, insanoğlunun hem kendisiyle hem de çevresindeki dünyayla olan iç savaşımında yaşadığı ruhsal ve bedensel serüveni anlatır; insan ruhunun yaşamöyküsüdür adeta.

#almanedebiyatı #isviçre #alpler #yolculuk #insanlık #aşk #dostluk

Kapak resmi: HENRY (BONAVENTURE) MANNIER

ISBN 978-975-07-0325-6

9 789750 703256